

Maie ja Valdur väisavad Tõstamaad 15. aprillil

Me võime rääkida “regionaal- poliitikast” niipalju kui tahame, paraku nendime fakti, et mitte midagi ei toimu.

Miks otsustasite Teie, et on vaja külastada sellist pisikest ja maakaardil märkamatu kohta, nagu Tõstamaa??

Mitte ükski koht maakaardil ei ole mõttetu. Kui see nii oleks siis oleks ju lõunapoolus jäänud kaardile tühjaks ja valgeks laiguks.

Tõstamaaga on aga isiklik suhe.

Hea kolleeg Normann on teinekord öelnud: **“See on ikka kuradi hea, et Sa teinekord sinna Tõstamaa kanti metsa ära kaod. Ma täitsa puhkan. Aga möödub paar päeva ja ma kurat tunnen sust jälle puudust. Ning leian ennast autost, mis sõidab Pootsi poole!”**

Olgu see minu ema kodukant – Tarvastu, või isatalu Rannakülas.... Eestimaa on minu jaoks täpselt nii ilus

kui see paistab Seliste oja kaldalt.....Tõstamaa vallast.

Kohtumiseni
Madis Milling

Täna lehes:

<i>Saame tutvavaks Ralfiga</i>	lk 1
<i>Valla eelarvest</i>	lk 2
<i>Päevaraamat jutustab</i>	lk 3
<i>Konkursid</i>	lk 3
<i>EL hoolib inimesest</i>	lk 4
<i>Marta - perenaistele</i>	lk 4
<i>Noored laulsid</i>	lk 5
<i>Lapsed linnulaagris</i>	lk 6
<i>Mis toimub Seliste külas</i>	lk 7
<i>Lastelaager</i>	lk 8
<i>Lasteaia lood</i>	lk 9
<i>Seliste Hiidnaine</i>	
<i>Eerika Leenu - järg</i>	lk 10
<i>Kuulutused</i>	lk 11
<i>Õnnitlused ja kuulutused</i>	lk 12

(See on esimene, aga kauaoodatud lugu rubriiki “Ise küsin – ise vastan”. Kummardus ja tänu Madis Milling’ule. Toim. L.R.)

Saame tutvavaks

On vist natuke “patuasi”, et me pole läbi leheveergude veel tutvunud ühe olulise ametimehega Tõstamaa vallas, kelleks on konstaabel. Aga üks aasta on ehk üsna paras aeg, mis kulub vastastikuseks esmaseks “uudistamiseks”. Niisiis, **Ralf Männimägi**, Lääne Politseiprefektuuri Pärnu Politseiosakonna Korrakaitsetalituse konstaabel, kes teenindab Tõstamaa valda ja Kihnu saart.

Mõnda mehest endast. Sündinud 24. mail 1954.a. Raplamaal Kärü vallas.

Korrakaitsega tegeleb 1981.aastast Raplamaa SO-s. 1984. aastal lõpetas Tallinna Miilitsa Erikeskkooli keskastme juristina. 12 aastat töötas Raplas piirkonna inspektorina. Politsei loomise ajast Rapla Politseiprefektuuris politsei-inspektorina keskkonna alal. (Siinkohal tahaks teha ühe veidi “vallatu” märkuse. Rahvasuus on liikunud lause, et ega igast miilitsast politseid ei saa – Ralf Männimägi’st sai) .

(järg lk 2)

(algus lk 1)

1997. aastast töötas Eesti Rahuoperatsioonide Kaitsevalve Garnisoni korrapidajana kuni maikuuni 2003, mil asus siis tööle meie piirkonda.

Natuke eraelu ka: abielus, peres 3 last, pesamuna on 7-aastane, abikaasa töötab Paldiskis Eesti Rahuoperatsioonide Kaitsevalve Garnisonis.

Millised on siis esimene aasta muljed Tõstamaast ja tõstamaalastest? Vallast on ettekujutus, oludega olen end kurssi viinud, natuke ka rahvast tundma õppinud. Loodus on ilus ja rahval pole ka üldkokkuvõttes viga.

Konstaabel Ralf Männimägi peab oma ülesandeks seista rahvale võimalikult lähedal, aidata, seletada ja loomulikult ennetada (mis on kindlasti kõige raskem ja määramatum ülesanne) "pahategusid". Ühepoolsest soovist selle eesmärgi täitmiseks on muidugi vähe. Seepärast on kindlasti üheks võtmesõnaks **koostöö**. Kõik me

tahame ju tunda end turvaliselt, kaitstuna, rahulikult "oma asja" ajada. Kuidas peaks meile suutma seda tagada ÜKS inimene vallas, kui osa meist (kui suur osa?) näeb politseis ikka ebasoovitavat isikut ja mitte sõpra, aitajat. Siinkohal võiks nüüd ju hakata filosoferima (heietama) heast ja kurjast, tarkusest ja juhmusest, aga... Väikesed poisid on ikka unistanud saada politseinikuks, et pahad ei võidutseks. Millal, miks ja kuidas see juhtub, et teatud hetkel ütleb keegi nooruk või ka vanem: "pollar, ment"??

Nüüd tsiteerin Ralf Männimägi: **"Inimene, kes satub seadusega pahuksisse, peab seda tunnistama."** Lihtne, õige, aga...

Noh, esimeseks korraks ehk aitab ka. Veel veidi konstaabli töö korraldusest. Kui on probleeme, millest tahaks isiklikult rääkida, siis igal **teisipäeval kell 9.00 – 11.00** vallamajas, kus asub konstaabli kabinet, aga ka igal muul ajal, kui auto on vallamaja ees (see auto on ju hästi äratuntav). Kui tekib

äkkvajadus väljakutseks, siis ikka numbril **110** – mis on politsei Lääne juhtimiskeskus ja nemad saavad kõige operatiivsemalt saata teile vajalikku abi. Kui tahate teatada kuriteo faktist või sündmusest, siis ikka **110** või tööajal 8.30 – 17.00 konstaablile vallamajas.

Edaspidi lubas konstaabel Ralf Männimägi korrapäraselt sõna võtta "Tõstamaa Tuulte" veergudel, nii et küsigem temalt kas otse või läbi lehe, mis meid huvitab.

Tsiteerin selle loo peategelast: **"Püüan oma tööd teha südametunnistuse ja seaduse järgi."** (Ja seda just sellises järjekorras.)

Ei saa kohe lõpetada ilma igihaljaste tarkuseradeta.

Mis kasu on jooksmisest, kui oled valel teel? (Inglise vanasõna)

Ole ise kohtumõistja, et sinu üle ei mõistetaks kohut. (Piiblist)

Sõbralikult vestlesid
Ralf Männimägi ja
Lea Rannik

Tõstamaa valla 2004. aasta eelarvest

Tõstamaa vallavolikogu kinnitas 05. märtsil 2004.a. Tõstamaa valla eelarve suuruseks **15 243 980.- krooni**.

TULUD	
Füüsilise isiku tulumaks	4 152 000
Maamaks	1 420 000
Kaupade ja teenuste müük	1 227 355
Toetused	7 655 000
Muud tulud	789 625
KULUD	
Üldvalitsemine	2 423 570
Haridus	7 638 183
Kultuur ja sport	1 255 280
Sotsiaal	1 606 490
Majandus	1 520 457
Investeeringud	800 000

Füüsilise isiku tulumaksu aluseks on võetud Rahandusministeeriumi prognoos. 2004. aastal muutus tulumaksu arvestuse alus. Omavalitsustele laekub 11,4 % maksumaksjate brutopalgalt.

Maamaksu aluseks on maamaksu-määrad:

- õuema, metsamaa ja muu maa maksustamishinnast aastas 2,2 %
- põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel olev haritav maa

ja loodusliku 1,0% maa maksustamishinnast aastas

Toetused riigilt ja riigiasutustelt:

- tasandusfond
- toetus hariduse kuludeks jaguneb õpetajate personalikuluks, õpetajate koolituskuludeks, õpikute soetamiseks ja maakodlike õpilasürituste toetuseks
- toimetulekutoetus
- koolitoidu toetus 1.-4. klassi õpilastele
- haridus- ja kultuuritöötajate palkade ühtlustamise eraldised
- 2004. a. esmakordselt toetus väikesaartele
- Haridusministeeriumi osalemine õpilaskodu finantseerimisel
- teede investeeringute vahendid.

Üldvalitsemiskulud koosnevad volikogu, vallavalitsuse, liitude liikmemaksudest ning reservfondist. Reservfondis on aasta alguse jäägi vabad vahendid ja väikesaarte toetus.

Hariduse kulud koosnevad kooli ja lasteaia ülalpidamiskuludest, õpetajate riigi toetusest finantseeritavast osast, teistes omavalitsustes õppivate õpilaste kohamaksudest,

haridusasutuste majandus- ja õpilastranspordikuludest.

Kultuuri kulud koosnevad Tõstamaa rahvamaja ja raamatukogu, Tõhela raamatukogu, Pootsi raamatukogu, kultuuriürituste ja spordiklubi kuludest.

Valla sotsiaali kulud koosnevad toimetulekutoetusest, hooldekodu kuludest, tervisekeskuse kommunaalkuludest ning vallapoolsetest täiendavatest sotsiaaltoetustest.

Majanduskulud on teede korrashoid, transpordikulu, tänavavalgustus, kalmistute kulu, haljastus, keskkonnaprojektide kulud, Munalaiu sadama ja Manija liinipaadi kulud.

Investeeringute kulud koosnevad Hansapanga laenude tagasimaksmisest ja intressi kulust ning arvelduskrediidiga seotud kuludest. Investeeringute kuludest kaetakse ka vallaasutuste püsikuludest väljasolevad suuremad inventariostud ja ehitus-remonditööd.

Karin Randmäe
Valla pea-raamatupidaja

PÄEVARAAMAT JUTUSTAB...

Tallinnas suurel reedel 1947
Mitte kirikusse, vaid jaama viib mu
tee. Pilet on juba käes, seepoolest võib
sõit alata.

Pakin praegu. Seekord on minu
kandam üsna kerge, pole suuremat
koju viia.

Pärnus suurel reedel

Olgu suur reede või jõulupüha, rongid
on ikka "kotimehi" täis. On neid
jaamahoonetes, vagunites; tuleb peale
ja läheb maha- igale poole jätkub
"progressiivse ühiskonna"
eesrindlikemaid inimesi.

Suur reede pole sünnis maise maailma
hädade kirjeldamiseks, neid näeb iga
päev ja mis päev edasi, seda
rasvasemad need on.

Kuidas maale saab, see on küsimus.
Üks auto pidavat sõitma.

Kastnas 08. aprillil 1947

Täna on viimane munadepüha, kuigi
tegelikult on pühad juba möödas.
Tänavusi pühi võib iseloomustada kui
suursöömise päevi. Tallinnast
tšekileivalt kohe pühadelauda- need
olid tõelised lihavõtted- sõna otseses
mõttes.

Pärnust sain autoga meierei juurde,
vedas, võib ütelda, sest see oli ainus
auto, mis pühadelaupäeval Kastnani
välja sõitis. Sain koju parajasti
munadevärvimiseks. Memm keetis

juba mune, vana Potsep küttis
saunaahju.

Ja kohe läks söömiseks. Alates
saabumisest kuni siiani on kõht kogu
aeg kõrgpinge all. Ja miks mitte süüa,
kui oma käega on võtta saia,
pirukaid, sülti ning praetud vasikaliha.
Pühad nagu pühad vanasti.

Oleks võinud ka jumalateenistus olla,
vene kirikus rongkäik ümber kiriku ja
kellade helistamine, aga preestrit
polnud. Kolmekümne versta peal on
küll üks vanamees, aga see on liiga
jonnakas ja venemeelne, ei lepi teine
väikese tasuga ja nõuab
sõidumugavusi. Kes tahtis, see pidas
jumalateenistust iseenda hinges ja see
kujunes palju ilusamaks- igan oli
vabadus paluda iseenda Jumalat.

Eile õhtul oli Kastnas pidu. Algasena
ilutses kuulutustahvlil 20.00, aga
pühadaegne publik ilmus alles kella
kümneks ja siis alles avanes eesriie ja
jant läks lahti. Näidendiks oli kellegi
soome autori "Hulkuri valss", mis
reklaamiefekti tekitamiseks oli ristitud
"Kümne aasta pärast". Jant jäi
jandiks. Ei saa ütelda, et sisu puudus,
aga sisu oli liiga kokku surutud.
Psühhiline sündmustik ei saa areneda
ega laheneda üheainsa
laupäevaõhtuga. Antud sisu oleks
vajanud vähemalt kolmevaatuselist
näidendit, mänguajaga kaks tundi, aga

mitte mõnekümneminutilist
üleküllastatud janti. - See on muidugi
autori märkus, aga repertuaari valijad
peavad ka pisut kalkuleerima ja kui ei
aita, siis ise sündmustikku juurde
looma. Mainitud janti oleks täitsa
kerge vaevaga kahevaatuseliseks
saanud muuta ja sisu oleks rängasti
võitnud.

/---/

Palju oli puudusi, aga maaoludes on
need enamuses vabandatavad. Ja
üldmulje, peamiselt algatusvõime, on
täiesti kiiduväärt. Kastnas pole tükil
ajal nii hästi mängitud.

/---/

Lõpuks võiks lausuda paar
"manitsussõna" Kastna noorsoole.
Kas on tarvis nii palju sõbrustada
vene noorsooga, kes kotipoistena ja -
tüdrukutena on tulnud meie maalt
saaki saama. Ja mis tähendab selline
asi, et üksikute venelastega
kõneldakse vene keelt. Nemad on oma
kodumaa hüljanud, siis olgu lahked ja
õppigu eesti keel selgeks, kui nad
tahavad siia elama jääda. Ning miks
saadab noormees venelanna koju, kas
eesti neide pole?

Need on valusad nähted. Meie ei tohi
sattuda räpase massi jumaldajaks.

Andrei Udu (1926-1998) päevikust
pani kirja Mari Lühiste

Kuulutame välja valla traditsioonilised konkursid

HEAKORRAKONKURS-il

hinnatakse talude, eramute,
mitmekorruseliste majade, asutuste ja
suvilate territooriumite korrashoidu,
hoonete väljanägemist ja ka haljastust.
Selleks ootame valla rahva arvamust
kuni juuli kuuni nii suuliselt kui
kirjalikult võimalike kandidaatide
kohta. Valla kaunimad esitame edasi
ka maakondlikule ja vabariiklikule
heakorrakonkursile.

Eelmise aasta võitjad võib ära tunda
koduõuel lehviva vallaviiru järgi:

1. Tiina Irdt ja Aivar Männamäe,
Ermistu küla.
2. Aima ja Arnold Nurme
mesindustalu, Tõstamaa alevik
3. Jaani äri, Seliste küla, Kaie Leova
ja Jaan Pall

4. Oja talu, Manija saar, Vallo Paal
Aukiri Tõstamaa valla heakorra teo
eest anti Kõpu küla rahvale ja Enn
Rannale Kõpu kiriku ümbruse
korrastamise eest.

VÄRVID VALDA

konkurss võtab alles hoogu, aga juba
mitmed inimesed on selle vastu huvi
tundnud.

Valla peale kokku võttes need
inimesed, kes tahaksid oma eramuid,
asutusi või majapidamishooneid
värvida, on võimalik saada
hinnaalandust. Et värvifirmadega
kokku leppida, ootame taotlusi teie
värvisoovide ja värvikogustega
hiljemalt 21. maiks vallamajja Valvo
Volgeradi kätte. Tema abiga on

võimalik kokku leppida parema
tulemuse saamiseks ka hoone värvid -
kuidas sobitada uste ja akende värvid
seinte värvidega (ehitusnõunik on
Tõstamaa Vallavalitsuses reedeti
peale lõunat).

Püüame sügiseks teha ka kokkuvõtted
eelmise aasta konkursi tulemustest.
Üle-eelmisel aastal oli ainuke "tegija"
Jakob Sutt Tõstamaa alevikust. Kui
sügiseks majad värvitud, saab tänada
rahalise preemiaga parimat ning
pidada plaani edaspidiseks.

Ootame aktiivset osavõttu.
Tõstamaa Vallavalitsus

Euroopa Liit hoolib igast inimesest.

Praeguse Euroopa Liidu eelkäija loodi rahu tagamiseks Euroopas ning piirkonna ühtlase majandusliku ja sotsiaalse arengu kindlustamiseks. Need eesmärgid on ka tänaseks saavutatud.

Enam kui 50 aasta eest oli Euroopa sõjast kurnatud piirkond. Kaks maailmasõda olid saanud alguse Saksa-Prantsuse igipõlises vastasseisust. Leiti, et uue sõja ära hoidmiseks on vajalik kahe vana vaenlase majandussüsteemide liitmine. See idee kandis vilja. Rahulikumat perioodi pole piirkonna ajaloos varem olnud. Saksamaa ja Prantsusmaa järjest tihenevad liitlассuhted on aga saanud kogu euroühenduse veduriks.

Üks Euroopa Liidu peamisi märksõnu on solidaarsus. See tähendab, et rikkamad liikmesriigid aitavad edasi uusi liikmeid. See tähendab, et linnastuv Euroopa toetab väga suurte summadega elu jätkumist maapiirkondades. See tähendab, et ühiskond toetab neid, kes endaga mingil põhjusel hakkama ei saa. Tugev solidaarsus tähendab seda, et Euroopas on viidud sotsiaalsed lõhed peaaegu olematuks.

Ka Eesti on kohe osa sellest heaoluorganisatsioonist. Ja saades niivõrd soliidse klubi liikmeks, on kombeks võtta omaks sealsed reeglid. Me oleme siiani pööranud tähelepanu oma majanduse edendamisele. Siiani

oli kiire majanduskasv Euroopa Liidu ja NATO liikmelisuse ehk rahvusliku julgeoleku tagamiseks vajalik.

Nüüd on viimane aeg pöörata nägu ülejäänud Euroopa kombel inimese poole.

Meie sotsiaalsektori mahajäämusele on pööranud tähelepanu ka Euroopa Komisjon. Selle probleemi lahendamisel on Euroopa Liit meid lahkelt abistamas, sest Brüsselis on seatud sihiks sotsiaalfondi suurendamine ja Euroopa ühtse sotsiaalsüsteemi loomine. Seda kõike ikka sel eesmärgil, et uued liikmesriigid saavutaksid kiiremini sama elatustaseme kui senistes euroriikides. Sotsiaalfondist toetuse saamine eeldab aga ka Eestilt endalt sotsiaalkulutuste olulist kasvu. See tähendab pensionite ja kõikide toetuste tõstmist, aga ka tähelepanu pööramist töötuse vähendamisele ja regionaalpoliitikale.

Kindel on üks- Euroopa Liit omab tulevikku. Tõsi, mõned riigid näevad EL-is rohkem majandusorganisatsiooni (Suurbritannia, Taani), teised aga poliitilis-majanduslikku ühendust. Need teised on muide just needsamad, kes panid Euroopa Liidule aluse ehk Saksamaa ja Prantsusmaa. Eesti peaks olema piisavalt ettenägelik, et olla sõber nii ühtede kui teistega. Ehk teisisõnu tuleks rohkem tundma õppida prantslaste-sakslaste, aga ka

belglaste, luksemburglaste ja hollandlaste mõtte- ja tegutsemisajendeid ning mitte piirduda ühe suure saareriigi taga triivimisega.

Idee ühtsest Euroopast on väga vana. Enamasti on püütud Öhtumaad ikka tule ja mõõgaga liita. Euroopa Liit on ajaloos esimene õnnestunud rahumeelne kogu Euroopat ühendav koostöövorm. 13. juunil valib Eesti oma esimesed kuus esindajat Euroopa Parlamenti. Neil naistel-meestel on täita väga tähtis ülesanne - viia Euroopasse Eesti ajalooline kogemus ja tuua Eestisse euroopalik hoolivus.

Marianne Mikko
Sotsiaaldemokraatliku Erakonna
juhatusel liige

Marta - perenaiste kaitsepühak.

Esimesest kohtumisest juulis 1992 proua Silja Colliniga sai alguse soe sõprus Häädemeeste ja Varsinais Suomen Martade vahel. Sõprusest kasvas välja tihe koostöö, mis kestab ja areneb ning millest õpime nii meie kui soomlased.

Algusest peale on proua Silja meile rääkinud Soome Martadest, nende ideedest, tegemistest. Tol ajal näis martanduse Eestisse toomine võimatu ning oma seltsi loomine tundus otstarbetu. Milleks meile lisatööd paberitega, kui on niigi hea koos käia? Aga nagu veetilk ajapikku uuristab kivisse augu, nii tänu Silja

järjepidevale martanduse tutvustamisele, jõudsime otsusele, et mittetulundusühinguna on meil suuremad võimalused oma tegevust ja iseendid arendada, edasi liikuda, õppida, jätta jälg kodukandi ajalukku. Martade põhimõtted meeldisid meile ning Kemiõ Martade juhataja pr Silja Collin'i töö kandis vilja 26. aprillil 2000. aastal, kui me registreerisime oma käsitööringi Häädemeeste naisteühing Martadeks.

Sellest ajast alates, kui tulime "põranda alt" välja, oleme saanud juurde enesekindlust, uusi tutvavaid, sõpru, laiendanud silmaringi, samas

on lisandunud ka tubli annus vastutust ning nagu iga uue asja puhul loomulik, oleme tunda saanud ka tagasilööke, väariti- ja mittemõistmist. Soomlaste Marta-liikumne algas 1899.aastal ja on tänapäeval suurim mittepoliitiline naisteühendus Soomes, mis keskendub kodukultuuri hoimisele, traditsioonide edasikandmisele ja heategevusele. Tähelepanu keskpunktis on naine oma tööde, huvide, võimaluste ja soovidega. Martade eesmärgiks on läbi ühiskondliku aktiivsuse inimeste hingelise ja füüsilise heaolu tõstmine.

(järg lk 5)

(algus lk 4)

Näiteks Turu Martade moto on "Armastusega ühistöös", mis väljendab selgelt rõõmu koos tegutsemises, üksteise aitamises.

Soome sõsarad ei ole kinni mingis kindlas asjas, vaid minnakse kaasa ühiskonna muutumisega ja õpitakse juurde kõike uut, mis arenev elukeskkond toob, näiteks pangandus, kodukeemia, seadusandlus, tervislik toitumine, sotsiaalhoolekanne jne.

Ühe uue suunana on tulnud mõiste "võrdõiguslikkus" lahtimõtestamine, kuid sedagi keerulist ja õrna teemat vaadeldakse pere seisukohast lähtuvalt (üksteise erivajadusi arvestades). Samuti on hakatud Martade ajakirjas "Emantalehti" pöörama suuremat tähelepanu meestele, sest kui naistele on peatähtis pere, siis ei saa ju mehi kõrvale jätta. Ülesoomelisse organisatsiooni kuulub 50 000 naist ja 5000 meest! Soome naised on uhked oma organisatsiooni tegemiste ja arengu üle ning selle üle, et mehed neid toetavad ja abistavad. Suomen Martat on tänaseks päevaks riiklik organisatsioon, mis jaguneb 16

piiriliiduks. Peakorter asub Hesingis ja juhatajaks valiti sel aastal Merja Siltanen. Oleme kohtunud temaga silmast silma Häädemeestel suvisel ühisseminaril.

Meie, Häädemeeste Martad, oleme rohkem pühendunud käsitööle ja heategevusele.

I ilusaim ja koduseim on SOKI-projekt. Koome kõigile Häädemeeste keskkooli I klassi õpilastele jõuluks villased sokid, kuhu sisse on pistetud ka väike maiustus.

II suurim ja armsaim on projekt TUHAT PAPUT TULEVIKKU, mille raames koome 1000 paari beebipapusid Pärnu sünnitusmajas sündivatele lastele. Papusid koovad ka naised väljaspoolt meie ühendust ning Martadest ainult need, kes tahavad ja aega leiavad. Aprilli alguseks oli kootud 400 paari.

Alles 2003.aastal alustasime projektide kirjutamisega ning eelmisel aastal tõime erinevate projektidega valda raha sisse üle 70 000 krooni.

III pikaajaliseim ja raskeim projekt on "MARTALA - avatud käsitöötuba". Otsustasime ehitada omale maja.

Saime vallalt 10 aastaks 0-rendile endise haigla vana sauna. Oma käte jõu, südame ja suure tahtmisega heegeldame endale nüüd kodu. Tahame kujundada MARTALAST arvestatava käsitöö- ja koolituskeskuse; töötoa, kus on alati midagi pooleli, kuhu on hea tulla, mõnus koos käia.

Seoses uute tuulte puhumisega on meil hetkel otsimiste-leidmiste aeg. Pakkumisi on palju - mida võtta, mida jätta, kus suunas minna, mida me tahame, mida suudame?

Ees ootavad meid suured mõttetalgud ja rasked tööpäevad, kuid ka soe suvi, tuhandepalgeline meri, päike, mets ja heinamaa.

Kai Marjamägi

Häädemeeste Martade
juhatuse esinaine

kai.marjamagi@mail.ee

58 09 18 62

MTÜ MARTAD

PÄRNU MNT 5 – 10
HÄÄDEMEESTE 86001

SOLISTIDEL OLI ÕITSEAEG

19. märtsil kogunesid Tõstamaa valla lootustandvamad noored solistid Tõstamaa Rahvamajja, et laulda nii hästi, kui võimalik ja südamest. Väga meeldiv on, et sellel, vaid kord aastas toimival kontserdil, on alati palju kuulajaid-kaasaelajaid. Tõstamaa koolis ja lasteaias viidi läbi eelvoorud, kust paremad viisipidajad pääsesid ülevallalisele solistide konkursile. Selviisil saavad end lauljana proovida kõik, kes seda soovivad.

Üles astusid: Reeno Liiva, Teele Tõnisson, Marge Maruse, Alice Teki, Agnes Janson, Laura Jõe, Loret Miidu, Gerda Maruse, Simon Kask, Viktoria Valjugaite, Keiu Anderson, Karl Kalda, Ly-Andra Pärnaste, Kaur Lomp, Maret Palusalu, Kaarel Kase, Ade-Riin Vene, Mark Martson, Paul Tilk, Heiko Mändla, Isabel Joao, Mihkel Jõe, Signe Heindla, Triinu Palmiste, Karl Väärtnäe, Ann-Amy Vene, Mailis Palusalu, Marit Karotamm, Janett Birk, Eda Vallimäe, Maris Ristal, Sigrít Soonsein, Marina Ristal ja Viljar Soosaar. Teile, tublid

solistid, kaunist lauluhäält terveks eluajaks! Äрге laulu unustage! Meie vaev ei ole olnud asjatu – õpetajad Tiiu Raavik, Heli Kvell, Küllike Stalvel ja Önnela Pärnaste.

Nagu juba kombeks on, ootame zürriisse muusikaga seotud inimesi väljastpoolt valda – kelle ülesandeks on ära tunda kõige säravamad lauljad. Seekord külastasid meid Eve Krillo (Audru valla kultuurijuht, laulja), Katrin Hildunen (Aruvälja kooli muusikaõpetaja, naisansambli juhendaja, laulja), Eege Laansoo (meie laureaat), Andrus Hakkaja (puhkpilli õpetaja, orkestrant) ja Arvi Sommer (puhkpilli õpetaja, orkestrant). Nende sõnul on Tõstamaal väga palju häid soliste ja otsuste tegemine oli seetõttu piinarikas. Siinkohal anname teada tänavused säravamad tähed : **Agnes Janson, Teele Tõnisson, Reeno Liiva, Maret Palusalu, Ly-Andra Pärnaste, Karl Kalda, Keiu Anderson, Marit Karotamm, Mailis Palusalu, Isabel Joao, Eda**

Vallimäe, Janett Birk, Sigrít Soonsein, Marina Ristal ja Viljar Soosaar. Publiku lemmikuteks olid **Sigrít Soonsein ja Viljar Soosaar.** Tähelepanu väärrib ka see, et Viljar Soosaar esitas Andres Tõlp'i omaloodud laulu ja juhendas sealjuures ennast ise koos oma bändikaaslastega. Tublid poisid!

Meeldivate konferensjeedena aitasid kaasa Egle Pärn ja Andres Tõlp, kes mõlemad on jätkuvalt muusikale truid ja noorematele eeskujuks. Egle võrratut häält saime nautida kontserdi lõppedes. Suurepärasest helitehniku keerulist tööd tegid Urmas Reinfeldt ja Rain Randmaa. Kõik laulud salvestas plaadile Rando Rand. Kõigele ettevõtmisele andis oma õnnistuse vallavanem Toomas Rõhu. Suured tänud teile abi eest!

Ürituse õnnestumist toetas Tõstamaa Vallavalitsus ja Tõstamaa kauplus.

Korraldajad

Karin ja Önnela

Lapsed kevadises linnulaagris

Lao Linnujaam alustas oma 24. hooaega kevadise lastelaagriga. Aktiivset koolivaheaega veetma kogunes 10 last Pärnumaalt. Kuigi kalendri järgi oli kevad juba saabunud, olid ilmad ikkagi üsna talvised ja seega oli meil enamus toimetusi tubased.

Mis siis ikka – lapsed said oma käsutusse saed, haamrid ja naelad, kruvikeerajad ja kruvid, ja läkski meisterdamiseks lahti. Valmis saeti 4 ühepikkust lauajuppi ja kruviti need üksteise külge kinni. Veel oli vaja paraja suurusega lauajuppe põrandaks ja katuseks. Needki said tehtud. Onu Peeter aitas ühele küljele suure puuriga veel augu kah puurida – ja valmis ta saigi. Mida siis meisterdati? Eks ikka pesakasti lindudele – kes tegi kodu rasvatihasele, kes kuldnokale. Nii tore on ju pesakast oma aeda üles panna ja siis lindude tegemisi jälgida. Ja eks ta ka lindude elu vähe kergemaks teeb.

Ei ole ju nüüd tarvis pesitsuspaiga otsimisele palju aega kulutada – valmis pesakastid ootavad.

Kuna laagrisse oli tulnud Linnujaama, siis ei jäänud unarusse ka lindude õppimine. Seekordseks põhiteemaks oli meil Eestis talvituvad linnud. Kõik lapsed olid meie juures laagris ka juba suvel ja seega olid algteadmised kõigil olemas. Ühises vestlusingis selgitati välja, millised linnud kellegi söögimajades söömas olid käinud.

Järgmise teemana tutvuti esimeste kevadekuulutajatega. Neid teadmisi said lapsed järgmisel päeval kohe rakendada. Ette sai võetud matk kevad-talvisele Manija saarele. Meri oli jääs, saare peal lund veel küllaga, aga lõokesed juba lõõritasid. Talvituv händkakk istus traadil omale söögipoolist otsides, kevadekuulutajad kuldnokad aga otsisid juba mängeldes omale paarilisi. Esimesed kiivitajad leidsid põllult söögiks esimesi putukaid ja varesed vedasid oksa pesaehituseks. Manija saarele olid saabunud juba ka muusträstad, aga urvalinnud jällegi olid teel oma kodudesse põhja pool.

Onu Tiidu juures kuulutasid kevadet šoti-mägiveised - Volli oma

kaasadega ja kolm kepsutatavat pullipuksi. Lastelgi oli kevad hinge läinud, heinapallide peal sai korraldatud tõeline trallivõistlus. Piknikukorvist sai natukene linnupistet võetud ja matk võis jätkuda.

Jõudes Manija majakani, selgus, et seal oli meri juba lahti ja parv kevadisi veelinde saabunud. Binokliga suutsime loetleda 120 kühmnokk-luuke, 15 laululuuke ja 10 väike-luuke. Peatumas oli veel umbes 100 sinikaelparti, 60 sõtkast, 50 tutt-varti, 30 jääkosklad, mõned väike-kosklad ja ka hallhaned. Kohale olid jõudnud ka hõbekajakad ja merikajakad. Lahvanduse serval oli toitumas 3 hallhaigrut. Ülelennul märkasime veel ka sookurget ja meikotkast. Kogu matka jooskul saime kirja 28 linnuliiki.

Tagasi Linnujaama jõudes oldi tõeliselt väsinud, aga kosutav lõunasöök tõi jõu ja tuju tagasi ning ülejäänud päeva veetsime lauamängude seltsis.

Mida siis veel laagri jooksul ette võeti?

Mitmel korral käisime vaatamas ja toitmas Linnujaama loomasukaid. Laudas talvitunud lammastel ja kitsedel oli palju talleid, kes olid laste meelest nii pehmed ja nunnud. Vähe puudus, et lapsed loomi omale koju kaasa võtnuksid.

Jõudsime käia veel ühel matkal – Männiku oja ääres. Tahtsime näha kopratammi, aga kevadine suurvesi oli selle ilmselt juba kuhugile kaugustesse uhtunud. Jälgi koprategevusest nägime siiski. Jämedad haavad olid läbi näritud ja üle jõe kukutatud. Leidsime ka ühe muusträhni poolt toiduotsingul purustatud puu. Kuigi oja oli võtnud juba jõe mõõdud ja vulises kevadiselt, otsustasime meie korraldada selle

aasta viimase lumesõja ja varvaste külmetamisest hoolimata sai veel kukerpallitades viimast lund nauditud. Tagasi toas, jätkasime meisterdamise vaimus. Iga laps valmistas omale pisikese istutuskasti, kuhu külvatud seemned hea hoolitsuse korral juba mõne päeva pärast nina mulla seest välja pistavad. Tulevasi kevadpühi silmas pidades meisterdasime veel pajuvitstest kevadpärgi ja pilliroost pühadekroone.

Ja siis ikka ja jälle lauamängud – poisid mängisid “Malet”, tüdrukud jälle eelistasid mängida “Reis ümber maailma”. Või siis mängiti kõik koos “Perekonna tola”.

Tüdrukute silmad läksid särama küpsetamisest kuuldes. Päril mitmel korral kostitasime meesterahvaid oma küpsetatud muffinitega. Poisid valmistasid aga ühiselt suure pesakasti ühele koslaperele, kes võib nüüd oma pesitsuspaika Peerni sadama kandist otsida.

Nii see aeg meil siis mööduski. Aktiivselt ja huvitavalt, aga otsa sai väga ruttu. Kokku sai lepitud järgmised kohtumised suvises Linnukoolis ja oligi aeg lahkuda. Lapsed jätkavad oma õpinguid tavakoolides ja Linnujaam jätkab oma igapäevaseid toiminguid – lindude rände uurimist ja jälgimist, lindude püüdmist ja rõngastamist.

Aga kõik huvilised on Lao Linnujaama alati teretunud!

Hedi Saks

Seliste külas toimub palju huvitavat...

• SELISTE KÜLATUBA "TULE NAGU OLED"

2002.a. suvel avas Selistes ukseid külatuba, kus septembrist maini toimuvad igal pühapäeval kellaviitee vestlusringid: loengud stressist vabanemise kohta, looduse tundmaõppimisest ja tunnetamisest ning alternatiivmeditsiinist jne. Vestlemas on käinud oma ala tõelised spetsialistid nii Eestist kui ka Uus-Meremaalt ja Saksamaalt. Pühapäevased tasuta vestlusringid on populaarsed kogu vallas. Kuulajaskond, 15-20 inimest, kasvab sügisest kindlasti poole suuremaks.

Külatoas on avatud ka kohalik raamatukogu, kus saab raamatuid laenutada. Ei puudu ka koduloo ja küla(de) ajaloo nurk.

• SELISTE PUUKIRIK

Õigeusu jõuluõhtul 6. jaan. toimus Seliste kirikus jõulujumalateenistus ja Jordani vee õnnistamine, mida külastasid peale kohalike elanike ka Viljandimaa, Järvamaa ja Pärnumaa koolide loodushuvilised õpilased. Kohal oli ca 100 inimest.

27. märtsil toimus Tõstamaa valla küüditatute ja sõjakeerises kadunute inimeste jumalateenistus – luulemüsteerium. Selle ürituse raames avati kirikus Seliste vallas küüditatute ja sõjakeerises kadunud inimestele mälestustahvel. Preester Artalion Keskküla mälestas ligikaudu

300 inimest. Luulemüsteeriumi kandsid ette Seliste näitetrupi liikmed Liina, Tiina Kingsepp ja Maris Ristal. Üritusest sai osa ca 50 inimest.

Suurel reedel 9. aprillil peeti Seliste kirikus Jeesus Kristuse ristilöömise ehk kannatuse jumalateenistust-kontserti. Preester Afroniga Tartust olid veel kaasas abipreestrid kaplan Andrei Sõtsov ja Indrek Rand. Kontsertprogrammiga süntesaatoril ja elektrikitarril esinesid Pärnu Laste Muusikakooli õpetajad Ann-Liis ja Marek Talts. Osales ca 30 inimest.

• SELISTE PIIRKONNA ARENGUKAVA

MTÜ Seliste Ringkonna Selts asus välja töötama Seliste piirkonna arengukava aastani 2014. Selleks vajatakse iga Seliste, Tõlli ja Päraküla täisealise elaniku arvamust. Küsimustiku jaotasid, tutvustasid ja korjasid kokku juba 21. veebruariks Seliste liidrigrupi liikmed. Arengukava tutvustusest, koos kõigi selle juurde kuuluvaga, saate ülevaate küla(de) üldkoosolekul rahvamajas.

Täna kõiki, kes vastasid küsimustikule.

• SELISTE RAHVAMAJA

14. veebruaril korraldasime suure sõbrapäeva peo, kus esinesid Kilingi-Nõmme täidlustrupp Tsiken Bänd a'la Las Vegas. Üritus oli rahvarohke ca 70 inimest.

Märtikuus toimus rahvamaja noorte pidu, kus tantsuks mängisid oma valla ansamblid "Cool päxe" ja "Tule taevas appi"

18. aprillil kell 17.00 toimub Seliste, Päraküla ja Tõlli küla inimestele külade üldkoosolek.

• KÜLATALGUD. KÜLALISED

21. märtsil korrastati Seliste endise vallamaja ja praeguse sidemaja ümbrus. Võeti maha võsa. Ilm oli küll väga kehv, aga vaatamata sellele oli kohal ca 25 inimest, kes olid südameasjaks võtnud küla kaunimaks muuta. Täna talgulisi.

17. aprillil toimuvad Selistes selle kevade teised talgud, mille tulemusena muutub küla veel kaunimaks. Palun kõiki kohalikke, kellele läheb korda küla heakord ja puhtus, osa võtma talgutest. Kõiki ootab ka talgusupp.

21. märtsil külastas Seliste küla Võrumaa Tsolgu külaselts. Tutvuti küla vaatamisväärtustega ja saadi ka osa küla talgulise tööst.

Täna kõiki, kes on aidanud kaasa Seliste külas ürituste organiseerimisel. Suur tänu Tõstamaa Vallavalitsusele, kes on jätkusuutlikult üritusi toetanud.

Lugupidamisega Seliste külavanem
Alex Trope

KEVAD TULEB JA KUUR ON SODI TÄIS

Vii jäätmed jäätmepunkti!!!

Tõstamaa vallas ei ole enam ühtegi prügmäge!

Majapidamises tekkinud **olmejäätmed?** Palun helista Ragn Sells'i ja telli 1 kord kuus tühjendatav konteiner telefonil 15 155 (naabrid – tellige mitme peale, kõige väiksem konteiner maksab ca 70 krooni kuus).

Klaas, plastikpudelid ja alumiiniumpurgid pane klaasi-konteineritesse, mis asuvad suuremates keskustes.

Jäätmepunkt on avatud igal laupäeval kell 10.00-12.00. Kui sulle aeg ei sobi, lepi kokku Kaleviga tel 52 23 024.

Vii sinna:

- ✓ Kõikvõimalik **vana raud**
- ✓ **Vana kodutehnika, kodumasinad**
- ✓ **Ohtlikud jäätmed** - aegunud ravimid, vanad akud, värvid, lakid, liimid, elavhõbeda kraadiklaasid, elavhõbedalambid, patareid, jääkõlid ja õlifiltrid, õlilapid, kütusejäägid, lahustid, happed, pesu- ja puhastusvahendid, televiisorid

(kineskoobid), tulekustutid, taimekaitsevahendid

- ✓ **Ehitusjäätmed, suurem plastmass, kile, vana mööbel**
- ✓ **Papp ja paber**

Jäätmete toomise maks on 25.- (selle eest saab ju nii paljust prahist lahti). Naabrid – tehke koostööd!

Kui paned olmejäätmed oma prügikasti, ülejäänud jäätmed tood jäätmekohta, siis metsa alla viimiseks, kodusse matmiseks, aia nurka panemiseks midagi ei jää.

HOIA OMA KODUÜMBRUS JA METSAALUSED PUHTANA!

OODATUD LASTELAAGER SAI JÄLLE TEOKS

Tänu Tõstamaa Vallavalitsuse ja Kultuuriministeeriumi lahkele abile toimus 25.-26. märtsil Tõstamaa laste sportlik-kultuuriline koolivaheajalaager. Peamine laagri korraldamisel on leida toredad ja hakkajad inimesed, kes on nõus vabatahtlikult lastega tegelema, neile oma oskusi edasi andma. Õnneks meil Tõstamaal nende puudust ei ole. Meeskond, kes rohkemal-vähemal määral abiks olid, on suurt tänu väärt: Merle Palberg, Merli ja Sirje Mirk, Mariann Kolju, Maire Adler, Märt Raavik, Lembit Martson, Katrin Tatar, noored abilised Ülar Juurik, Grete Adler, Marianne Algepus, Karoliine Kask. Ekskursiooni Varblasse tegid huvitavaks Urmas Reinfeldt, Rene Kask ja Anneli Lobjakas. Põnevust

pakkus peotantsu-lühikursus, mida oli Pärnust juhendama tulnud Siiri Lopsik, millest võtsid hea meelega osa ka teised juhendajad. Lisaks meisterdasime, tegime sporti, koristasime maja ümbrust, uurisime töid ja inimesi vallamajas, õppisime kantritantsu, esinesime üksteisele. Ekstra poistele tutvustati puutööd ja tüdrukutele emaks-olemise-kunsti (beebi viibis kohal oma vajadustega). Unustamatu oli muidugi laagri ainuke õõ, mida magamiseks ei raisatud. Kuigi esimene päev oli pikk ja väljalamise võimalusi pungil, jätkus energiat veel kauaks. Õöhäire ei jäänud ka toimumata nagu juba kombeks. Laager lõppes toreda teatrietendusega, kus täiskasvanud Kilingi-Nõmme näitlejad mängisid

mänguasju ja lapsi. Etendust võis vaatama tulla igaüks, kes soovis. Kujutasime elavalt ette, kuidas lapsed koju lähevad – täissöönud ja unised, pehmelt öeldes kurnatud ning küsimustele: “Noh, tere, kullake, kuidas läks? Mis te seal tegite? Kas magasid hästi? Ega sul külm ei olnud? Kas süüa anti hästi?” jne., oli vastuseks arusaamatu mõmin. Sest enne järgmise päeva õhtut alevis lapsi mängimas näha ei olnud – ju nad puhkasid. Hea rahuldustunne on endilgi. Aitäh, head lapsed! Suvel loodame jälle laagerdada - siis juba jälle uutmoodi. Meil on juba plaanid valmimas.

Karin ja Õnnela

Kinobuss tuleb Tõstamaale

Reedel, 1. mail kell 18.00 Tõstamaa Rahvamajas

“Veepomm paksule kõutsile”

Kaheksa aastase Marta ja nelja aastase Linda vanemad on läinud kodust eemale pere jaoks raha teenima. Ema õde Unat on palutud tulla laste eest hoolitsema. Ta on inimene, kes arvab end olevat tugevama, targema ja usklikumana kui seda on Rooma paavst. Taevas hoidku, kui keegi otsustab tema egole vastu hakata. Sel suvel soovib Marta endale isiklikku koerakutsikat. Lapsehoidja plaanid on palju auahnemad. Ta loodab sel suvel lõpuks mehele saada. Mõlemad on leidnud endale kandidaadid. Marta – naabri koerakutsika, aga lapsehoidja - juveliir Ivo. Ent Una ei salli koeri, mistõttu ta keelab Martal isegi kutsikast unistada. Sellest saab alguse Marta võitlus Unaga oma suurte unistuste täitumise eest. Martal õnnestub eemale hirmutada lapsehoidja kosilane, kuid varsti saab selgeks, et selline „silm vastu silma“ taktika juhib tüdruku väljapääsmatu olukorra poole. Marta haarab viimasest õlekõrrest, mis tema meelest aitaks vastikust sugulasest lahti saada. Väike õde alustab aktiivset tegevust lapsehoidja

mehelemineku vallas, eesmärgiga panna kosija Unasse nii armuma, et ta viiks ta siit kohe minema. Õde valmistab nõiduslikku armujooki, mille üheks komponendiks on kitsepiim. Paraku on kosilane kitsepiima vastu allergiline ja ta viiakse kiriku asemel hoopis haiglasse. Aga Una on õnnelik – juveliir on talle tervenedes lubanud helistada.

Uued taktikad paljastavad Martale imetoremaid asju. Tuleb välja, et terroristist lapsehoidjaga koos eksisteerimine on võimalik. See võib olla isegi vastastikku nauditav. Ta lihtsalt peab üle saama enda kujutlusest, kui kannatavast ohvrast. Ja peab üritama aru saada teiste inimeste probleemidest. Ja proovima aidata neid lahendada.

Pikkus: 77min.

Film on dubleeritud eesti keelde studios Film Audio.

Dublaažirežissöör: Peeter Simm
Dublaažitoimetaja: Tiina Andreas
Dublaažinäitlejad: Tõnu Kark, Marta Püssa, Eva Püssa, Kirke Aer, Kertu Aer, Leino Rei, Aleksander Eelmaa, Markus Andreas, Peeter Rästas, Janne Sevtshenkojt.

Kaastootja: Studio F.O.R.M.A. (Läti)

Stsenarist: Alvis Lapin (Läti)

Režissöör: Varis Brasla (Läti)

Produtsendid: Artur Talvik & Gatis Upmalis (Läti)

Operaator: Uldis Jancis (Läti)

Kunstnik: Ivars Mailitis (Läti)

Näitlejad:

Tõnu Kark

Baiba Broka (Läti)

Gundar Abolin (Läti)

Janis Pauk'tello (Läti)

Arturs Skrastin¹ (Läti)

Pilet lastele 20 krooni
Täiskasvanutele 25 krooni

Lasteaia lood

18. märtsil külastas lasteaeda teatrigrupp "Must ja Valge" Viljandimaalt. Lapsed nägid näidendit "Jänku aabits". Näitlejad mängisid väga lastepäraselt ja kostüümid olid lõbusad. Rõõmu valmistas meile see, et noorim näitleja - jänku Ronny - oli kõigest 9 kuune. Vanemate sõnul käib väike pojake nendega kaasas juba 3. elukuust alates. Selliste truppide küllakutsumine on alati seotud väikese riskiga. Tahaksime lastele pakkuda parimat, kuid on juhtunud ka seda, et sirmi taga liigutab nukke üks inimene, kogu jutt ja laulud on aga lindistatud. Seekord jäime suurepärase etendusega väga rahule.

Kevadpühade eelsel nädalal oli lasteaia koridoris võimalik vaadata näitust munadepühade kaunistustest. Osalesid paljud lapsed, kes vanemate abiga toredaid kompositsioone valmistasid. Välja olid pandud ka meisterdamise tundides tehtud jänkud, liblikad ja erinevates tehnikates värvitud munad. Täname kõiki!

Kooli ja lasteaia vahelise koostöö parandamiseks otsustasime hakata igal aastal üksteisel tundides käima. Nii näeme meie oma endiste kasvandike edusamme ja õpetajad omakorda tutvuvad tulevaste õpilastega. 8. aprillil külastasime esimese klassi õpetaja Maimu

Juhkami matemaatika ja emakeele tundi. Lapsed võtsid meid sõbralikult vastu ja kutsusid oma klasse vaatama. Koolimaja on tõesti väga omanäoline, osake seda ilu hoida!

Hilisemal vestlusel kohvilauas leidsime, et kõige suurem probleem nii lasteaias kui ka koolis on logopeedi puudumine. Kõneraviga tuleks alustada juba lasteaias, et hiljem koolis laps toime tuleks. Aprilli lõpus ootame algklasside õpetajaid vastukülaskäigule lasteaeda.

Aita Lind

Teatريفestival

13. – 14. märtsini toimus AS Tervise Kultuurikeskuses Pärnumaa kooliteatrite festival. Põhikooli vanuseastmes osales omaloomingulise etteastega "Ei, noh, see elu on ikka imelik küll!" ka Tõstamaa Keskkooli näitetrupp, kes valiti esindama Pärnumaad 23. ja 24. aprillil Lihulas toimuvale kooliteatrite riigifestivalile. Žürii tõstis esile laste rõõmsa ja julge esinemisviisi, näidendi eakohasuse ja mõnusa huumoriga mängitud karakterid. Kahe päeva jooksul vaadatakse Lihulas teiste koolide etendusi, näideldakse ise ja lustitakse peol. Teatريفestivalile sõidavad Marti Mölder 3. klassist, Riina Reinson 5. klassist ja 6-ndatest klassidest Frieda Kriisa, Evelin Leerima, Leana Langus, Stiina- Riin Saar, Mailis Palusalu, Teele Tinast, Anette Toomsalu, Maila Heindla, Leenu Aava, Isabel Joao, Taive Kivisild, Kadri- Josepha Vahtel, Tambet Kivisild, Mart Randmäe, Robert Rand, Rain Reinson, Taavi Tõnisson.

Ja veel!

16. aprillil kell 12.30 toimub Tõstamaa Seltsimajas meie oma kooli **teatripäev**, kus esinevad klasside näitetrupid. Vaatama võivad tulla kõik huvilised.

Jät kub lihavesikasvatuse toetamine

Kihnu Väina Merepark jätkab juba 2002. aastast Hollandi hasartmängufondi Stichting-DOEN toetusel toimuvat piimaveiste lihavesikega seemendamise toetuse jagamist. Esimese kahe aasta jooksul on toetust saadud rohkem kui 100 korral ja loodetavasti toob käesolev aasta sellele ohtralt lisa.

Toetuse saamiseks tuleb täita taotlusvorm, mida on võimalik saada kas vallamajast või internetist Merepargi kodulehelt aadressil www.merepark.ee. Lisaks muutunud vormile on käesoleval aastal lühenenud ka avalduste vastuvõtmise periood 17. septembrini 2004, misajaks peavad taotlused olema jõudnud Kihnu Väina Mereparki (Sadama tee 2 Tõstamaa). Peale seda tähtaega toodud taotlusi kahjuks enam rahuldada ei ole võimalik.

Heikki Luhamaa
SA Kihnu Väina Merepark juhataja

Linnukuulamine Tõstamaa surnuaial

Kevad on linnulaulu aeg! Kui palju me tunneme enda ümber elavate lindude laulu? Juhul kui sa arvad, et mitte piisavalt hästi, siis tule 2. mai hommikul kell 8.00 Tõstamaa surnuaia väravasse. Seal ootab sind Pärnumaa üks tuntumaid linnumehi Eedi Lelov, et teha väike linnulaulu kiirkursus.

Linnuhommiku korraldab Kihnu Väina Merepark.

NB! Üritus toimub igasuguse ilmaga. Hea oleks, kui saate kaasa võtta linnumääraja ja binokli.

Pärnumaa Kodukant kutsub!

21. aprillil korraldab Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus raamatupidamise õppepäeva alustavatele seltsidele. Lektor Liivi Pihlasalu Pärnumaa Taluliidust.

16.-17. aprillil on IV külaarengukava õppeetapp.

13.-15. mail toimub Pärnumaa külaliidrite õppereis Soome.

22. mail toimub Pärnumaa Kodukandi üldkoosolek ja aastaaruande kinnitamine.

Lugupidamisega MTÜ Pärnumaa Kodukant juhataja liige Alex Trope

Järg loole Seliste hiidnaine – Eerika Leenu

Endel Andrese meenutus

Algus veebruarikuu lehes 2004 ja järgnes märtsikuu lehes

Mis siis muud, kui tühi paat peetud suure silla ääres korra kinni ja kõik koos läksid Eeriksoni kõrtsist läbi. Leenu tellis kõvad õlled sees ja kast õlut veel paati ka. Kui paat muulide

vahelt välja popsus, Käära Juhaniga roolis, hakkas õlu juba sisikonnast väljapääsu otsima. Vanamehed muidugi tühjendasid oma põied samasse paati, tühi paat ju, mis see siis ikka ära ei ole. Paar korda pumbaga ja korra merre tõmmata, ongi puhas. Vanade meeste jalad ju värisevad, ei saa merre lasta, kukuvad sisse ka veel. Kui paat juba Audru Tubraanist mööda popsutas, muutus Leenu rahutuks ja närviliseks. Vaatas ettepoole merd ja uuris ilma. Ju Leenugi timpis kõvasti õlut! Nii kui paat Liu nina kohta sai, kähvatas Leenu – Liust läbi! Mehed vastu, et misjaoks, korv õlut alles, milleks veel Liugu? „Ma ütlen, et keera Liugu!“ oli käsk ja Käära Juhan tüüriski paadi kai äärde. Leenu astus kiiresti-kiiresti kai pealt, majade vahelt läbi,

ostupunkti tagant otsis üles koha, kus keisergi jala käib. Peagi tuli ta rahulikult paati tagasi, Juhan löi mootori käima ja tüüris sõnalausumata paadi Seliste rannakäärude poole. Käära Juhan ütles mulle, et seda polevat veel keegi mõrrapüügi kambast näinud, et Leenu paati oleks pissinud. Aga Leenu oli suur õllesõber ja ka viina võtnud ta mehemoodi!

Kihnu naistel olnud paadis sõitmise jaoks päris selline pissi-sarv olnud, millega sai üle paadi ääre lasta.

Selle kohta olnud anekdoot: Kihnu naine hüüab eest paadininast mehele: „Tannil, oled sa kuskil puatis moo pissisarve koa näenud või...“. Mees hüüab vastu: „Ja-jaa Riet, mia pani levä kotti...!“

Lõpp.

Kuluheina mõtlematu põletamine tapab pisiloomad ja seab ohtu hooned

Läbimõtlemata kuluheina põletamine põhjustab suurt kahju aprillil talveunest ärkavatele pisiloomadele ja putukatele, inimeste tervisele ja varale.

Kulu põletamine on üldiselt taunitav. Teatud juhtudel on see aga võimalus prahise põllulapi puhastamiseks. Keskkonnaministri määruse kohaselt võib kulu põletada vaid range järelvalve all päevasel ajal, tuulevaikse ilmaga (kuni 3,3 m/s) kuni kahe nädala jooksul pärast lume sulamist. Sel perioodil on maapind veel külmunud ning kaitseb kulu põletamise ajal maa-alustes urgudes pesitsevaid närilisi ja teisi kelta all olevaid elusorganisme.

Vältimaks tule levimist, peab veenduma, et

* maapind on niiske ja põllu servades, metsa ääres on veel lund või põlluäärsetes kraavides vett

* tuul on nõrgem - kuni 3,3 m/s

* tuul ei puhuks nt hoonete suunas.

Puude ja põõsastega alal ei tohi kulu põletada. Hooneäärse kulu põletamisel tuleb hoone ümbrus märjaks kasta. Maanteede-äärne kulusuits on teel liiklejatele ohtlik. Hoonete lähiümbrus on soovitatav

riisuda ja puhastada risust vähemalt 5 meetri ulatuses, et kontrolli alt väljunud leek nendeni ei ulatuks. Nii on tuld kergem ohjata.

Tuld on lihtsam kontrollida mitmekesi, seetõttu on arukas võtta suurem kulupõletamine ette näiteks talgute korras. Kuluheina on nutikas põletada väikeste siilude kaupa. 5x5 meetri suuruste ruutude servast tuleb hein sissepoole riisuda, et tekkinud 30-50 cm vahed takistaks leegi edasikandumist. Esmased

tulekustutusvahendid nagu labidas, ämber või kastekann, raudrehad, kummist porimatid, märjad oksad jms peavad olema käepärast. Põletamise paigast võib lahkuda alles pärast leegi täielikku kustumist.

Kuluheina tohib põletada läbimõeldult ja turvaliselt nii inimesele kui ka loodusele.

Mullu registreeris Päästeamet 2508 kulupõlengut ja kulu põletamisest süttinud tulekahju. Hukkus kolm inimest. Hävis või tõsiselt kannatada sai 63 hoonet, sealhulgas 12 elumaja. Suuri kulupõlenguid (ulatusega rohkem kui 5 ha) registreeriti 126. Kokku põles kulu eelmisel aastal 5484 hektaril. Keskkonninspektorid hoiavad kevadeti kuluheina aladel

silma peal. Ebaseaduslikule kulupõletamisele järgneb range karistus - rahatrahv kuni 18 000 krooni. Tuleohtlik aeg algab kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabudes. Kulupõletamise tuleohutusest loe Keskkonnaministri määrusest nr 46 (15.06.1998).

Lisainfo:

Monika Kopti
Keskkonnaministeeriumi
pressiesindaja
Tel 626 2993
GSM 521 6202
E-post: monika.kopti@ekm.envir.ee

Tarvo Roose
Keskkonnainspektsiooni peadirektori
asetäitja
Tel 696 2233
E-post tarvo.roose@kki.ee

Ott Laido
Päästeameti pressiesindaja
Tel 628 2067
GSM 525 2112
E-post: ott@rescue.ee

Pootsi küla lipu konkurs

Kavandid esitada 30. aprilliks Tõstamaa valla-
valitsusse märgusõnaga "Pootsi lipp"

Võitjale auhind!

Info tel. 51 981 389 Reet
52 765 62 Rando

Jüriöö ülestõusu 661. aastapäeva
tähistamiseks traditsiooniline

**Tõstamaa
JÜRIÖÖ JOOKS**

reedel, 23. aprillil

Registreerimise algus seltsimaja ees 20.30,
avamine 20.45, start kell 21.15

6 liikmelised (3N+3M) võistkonnad

Võistkonnal peab olema teatepulgana
kasutatav tõrvik (vähemalt algul põlev)!

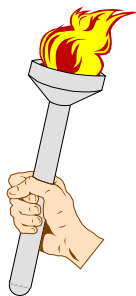
ühe etapi pikkus ca 400

vanusegrupid:

võistkonna koguvanus kuni 60 aastat, 61-90
aastat, 91-180 aastat, üle 180 aasta!

Auhinnad parimatele, loosiauhinnad!

Luba endale sportlik kevadõhtu!

**Tähelepanu, turismiteenuse pakkujad
Tõstamaa vallas!**

Kõik, kes on huvitatud, et teie poolt pakutavaid
võimalusi läheneval hooajal ära kasutataks (ööbimine,
toitlustamine, giiditeenused, ekskursioonid jne.), palun
andke endast teada ka Tõstamaa valla I-punkti, mis
asub Tõstamaa Raamatukogus. Tooge ise või saatke
siia ennast tutvustavaid materjale.

Lea Rannik
Tõstamaa Raamatukogu juhataja

Laupäeval, 17. aprillil

Manija külakeskuses

Kell 17.00 KÜLAKOOSOLEK

Kell 19.00 ESINEMINE

PILLIMEES JA TANTS

Seliste küla kutsub!

Laupäeval, 17. aprillil kell 10.00 toimuvad

Seliste küla korrastustalgud

Kogunemine kell 10.00 rahvamaja ette.

Kaasa võtta reha.

Lõuna Seliste rahvamajas.

Tule, ja võta ka naaber kaasa!

Pühapäeval, 18. aprillil kell 17.00 toimub

Rahvamajas Seliste, Päraküla, Tõlli küla inimestele
külade üldkoosolek.

*Pühapäeval, 2. mail kell 15.00 leiab aset Seliste
külatoas*

vaimulik vestlusring, mille ülesanne on tutvustada
Õigeusu kiriku pärimust, kombestikku ja usutõdesid.

Lektor kaplan Andrei Sõtsov. Tel. 53401473

Pühapäeval, 16. mail kell 15.00 Seliste külatoas

külas Ela Tomson

(endine saate "Prillitoos" juht) Res Publica liige,
Riigikogu liige, Europarlamendi kandidaat.

**Tõstamaa vallavalitsus kutsub
traditsioonilistele külakoosolekutele:**

Laupäeval, 17. aprillil

kell 11.00 Kavaru, Kõpu Kavaru sadamas
kell 17.00 Manija Manija külakeskuses

Pühapäeval, 18. aprillil

kell 14.00 Ermistu, Lõuka Mõisa tallitornis
kell 17.00 Seliste, Päraküla Seliste külatoas

Esmaspäeval, 19. aprillil

kell 18.00 Tõhela, Männikuste, Kiraste, Alu
Tõhela rahvamajas

Teisipäeval, 20. aprillil

kell 14.00 Kastna, Ranniku, Rammuka
Sarapuu talus

kell 18.00 Tõstamaa alevik Tõstamaa rahvamajas

Kolmapäeval, 21. aprillil

kell 17.00 Tõlli, Värati Tõstamaa rahvamajas

Neljapäeval, 22. aprillil

kell 18 Pootsi, Peerni, Lao Pootsi koolimajas

Kavas:

- Valla arengu- ja lähiaastate tegevusakavast
- Kohapeal tehtust-kavandatavast
- Külavanemate sõnavõttud
- Külavanemate valimised
- Küsimused-vastused

Õnnitleme aprillikuu sünnipäevalapsi!

Kõik südamlikud soovid

Sa luba üle anda,
et elult saadud ehteid
Sul oleks aega kanda.

SINAIDA ROHUMÄE	93	JÜRI SALK	82	ELMAR KULD	71
ELLA KOLLO	91	LINDA ESTAM	82	HELDI KIIRATS	71
ENE VILLO	89	ARTUR LAAN	80	ARNO GUUTMANN	70
HILDA PINN	88	SALME KASELA	77	AINO RAAVIK	70
ADA REINSON	83	JUTA KASE	77	ELVINE HANNUS	70
JAAN KÜTT	83	ENDEL ANDRESE	77	AIN MÄNNIKUS	65
HELJU TELL	82	VELLO LAPP	74	IVI-ILVI LAUR	65
		VAIKI KRUUSMA	73	TIIU MERISALU	55
		ÕILME VAARMAA	73	ASTA NUUT	55
		ELVI JAAKSON	73	MAI KARUS	55
		EDI TÕNISMAA	72		
		ENDEL RAAVIK	71		

Õnnitleme uusi vallakodanikke!

Kaidi Pirso ja Arto Kerem –
tütar **ANNY** sünd. 05.03.2004.a.

Kille Kiinvald ja Janis Soonisoo –
tütar **GRETTEL** sünd. 13.03.2004.a.

Pühapäeval, 2. mail kell 18.00
Tõstamaa Rahvamajas

Eve Käär'i

**LOODUSFOTODE NÄITUSE
AVAMINE**

KONTSERT

“SULLE, EMAKE!”

pühapäeval, 9. mail
kell 14.00
Tõstamaa Rahvamajas
JA
kell 17.00
Tõhela Rahvamajas

Neljapäeval, 15. aprillil kell 20.00
Tõstamaa Rahvamajas

ESTRAADIÕHTU

Naljakuu süst koos

Valdur ja Maie ning Robert Gutman-iga

“KOHUTAV TÖÖPUUDUS”

Komöödia kahes vaatuses

Piletid eelmütigis Raamatukogus 50 kr.
Samal õhtul 60 kr.

Üks õnnesoov

Ain Männikus

65

Mälestus Sutaranna
tuultest ja hallidest
kiviaedadest põldude
vahel on Sind ikka
saatnud.

Õnnitleb naabritüdruk
Maria sõbrannaga

Kas teil ikka on vaja...

oma aia taga ilutsevat
autoromu – vaevalt küll!
EMEX Pärnu kontor romu
järgi ei tule nagu Harjumaal,
aga kui me valla peale
romud kokku loeme ja koos
ära viime, vast ei pea siis ka
transpordi eest peale
maksma. Palun andke
23.aprilliks valda (tel. 44 96
180) teada, kui tahate
väärtusetust autot
meenutavast vanaraua
hunnikust lahti saada.

**Tõstamaa
valla
ajaleht**

Toimetus:

Lea Rannik Tõstamaa Raamatukogu
Alo Adler Tallinna Tehnikaülikool
Trükkinud OÜ Hansaprint

tel. 96 184
tel. 96 231

lea.rannik@mail.ee
alo.adler@mail.ee